

VEFSN KOMMUNE

Tillegg til kommunedelplan for hovedsatsingsområdet helse/omsorg
2006-2009 vedtatt av kommunestyret 19.04.06:

VOLD MOT KVINNER/VOLD I NÆRE RELASJONER

Vedtatt av kommunestyret 18.04.07

Innledning

Denne planen har bakgrunn i kommunedelplan for hovedsatsingsområdet helse/omsorg 2006-2009 som ble vedtatt av kommunestyret 19.04.06. Under tiltak 1.6 "Vold mot kvinner" i planen heter det blant annet:

Det er vanskelig å komme vold mot kvinner til livs, men det å arbeide med problemstillingen, gjøre det kjent i lokalsamfunnet at noen arbeider med det, vil i seg selv kunne ha virkninger. Det dreier seg om å endre holdninger, gi kunnskap og informasjon – det siste ikke minst til de mange som arbeider med brukere som på forskjellige måter utsettes for vold.

Omsorgsutvalget arbeider videre med kommunedelplan omsorg for å innarbeide tiltak i forhold til vold mot kvinner. Utvalget knytter til seg de fag/ressurspersoner de selv anser nødvendig i arbeidet.

Omsorgsutvalget har med denne planen fulgt opp kommunestyrets vedtak. Omsorgsutvalget arrangerte et arbeidsseminar i september 2006 om "vold mot kvinner/vold i nære relasjoner" som ble et utgangspunkt for utvalgets videre arbeid med saken. Denne planen må oppfattes som en del av den vedtatte kommunedelplanen og må innarbeides i kommunedelplanens handlingsplan.

Omsorgsutvalget har lagt til grunn for sin utredning at det må være en nulltoleranse overalt i forhold til bruk av vold. Vold dreier seg først og fremst om holdninger. De tiltak utvalget foreslår gjennomført dreier seg stort sett om å gjøre noe med holdninger som fører til vold. Det er et vanskelig tema å forholde seg til for mange og ennå vanskeligere er det å endre folks holdninger.

Men uten å gjøre noe, skjer det heller ingenting!

Omsorgsutvalget vil i løpet av høsten 2007 i samarbeid med Helgelandsykehuset, avd. Mosjøen, psykiatrisk senter arrangere et seminar for ansatte innen kommuneorganisasjonen og deres samarbeidspartnere hvor det vil bli fokusert på den vold som utøves.

Berit Hundåla
Leder

Konrad Kummernes

Per Hansen

Turid Olaussen

Gunvald Lindset

Sigvart Andersen

Lena Solhaug Hansen

Tiltak 1**Samtalegrupper for foreldre med høyt konfliktnivå. 3-årig prosjekt.**

Ansvar: Kommunalsjef , helse/omsorg

Tidsfrist: Oppstart 01.10.07

Kostnad:	2007	2008	2009	2010
Drift	30.000	112.000	112.000	82.000

De oppførte beløp utgjør i sin helhet tilskott til familievernkontoret i Vefsn til dekning av 30% stilling gjeldende fra 01.10.07 til 30.09.10. Beløpet forutsettes dekket av sosialavdelingens ramme. Tiltaket krever følgelig ingen nye kostnader.

Beskrivelse av tiltaket:

Tiltaket ble initiert av konfliktrådet tidlig i 2006. Konfliktrådet har gjennom flere års arbeid erfart at samspillet i mange familier preges av manglende kommunikasjon og et høyt konfliktnivå. Det synes å være en fellesnevner at de voksne utvikler negative forhold til hverandre: den gjensidige oppmerksomheten preges av mistenksomhet og man tillegger den andre parten i et parforhold å ha vonde hensikter. Uenigheter om samarbeid i heimen har utviklet seg til store problemer, kommunikasjonen begrenser seg til en evig krangel om et eller annet, og vold oppstår ofte under slike forhold. For noen vil vold være tilstede ofte , for andre aldri og i enkelte tilfeller sporadisk knyttet til enkeltepisoder.

De voksne blir under slike forhold mindre opptatt av barna. Foreldrekonfliktene krever mye energi og ressurser og de voksnes fokus er rettet mot hverandre. Barn preges av foreldrenes konflikter og blir skadelidende under slike forhold. Barna utvikler oftere enn andre rusproblemer, kommer borti kriminalitet og utvikler psykiske problemer. Noen barn vil gradvis adoptere de voksnes måte å forholde seg til uenigheter på, og kan bære med seg sin tilvendte/lærte atferd videre i livet. Vold kan bli en adekvat problemløser.

Store deler av hjelpeapparatet lokalt (leger, helsesøstere, barnevern, psykiatrisk personell, politiet, konfliktrådet, krisesenteret m.fl) vet hvem det dreier seg om, men mangler redskap/tiltak som kan være egnet til å hjelpe dem.

De voksne har i slike situasjoner behov for noen å snakke med som kjenner til problemene de opplever. For mange er det vanskelig å få satt ord på sine opplevelser og å snakke om følelser er noe de er lite vant med.

Dette tiltaket er et slikt redskap. Det tar sikte på å etablere grupper som med bistand fra fagfolk skal arbeide med å endre gruppedeltakernes måter å håndtere konflikter på. Gruppene vil sammensettes etter henvisninger fra overnevnte hjelpeapparat. Gruppene sammensettes etter kjønn: menn for seg og kvinner for seg. Man tenker seg at den enkeltes utbytte og resultater bedre vil kunne oppnås ved slike gruppesammensetninger.

Familievernkontoret lokalt er valgt som en egnet instans til å administrere tiltaket som foreslås gjennomført som et treårig prosjekt med evaluering etter det andre år. For å komme i gang trengs det finansiering av en 30% stilling som prosjektleder. Denne må være en godt voksen person med erfaring fra gruppeprosessarbeid. Det tas sikte på oppstart av prosjektet 01.10.07 med varighet tre år framover. Årskostnaden for en slik stilling er beregnet til kr. 112.000. Både kommunale, fylkeskommunale og statlige helse- og sosialtjenester vil delta i oppfølgingen og evalueringen.

Prosjektet er avhengig av finansiering fra Vefsn kommune i utprøvsperiode. Dersom evaluering tilsier fortsettelse, vil varig finansiering forsøkes løst på annen måte.

Tiltak 2:**Senter Mot Incest og Seksuelle overgrep i Nordland (SMISO)****Ansvar:** Sosialleder**Tidsfrist:** Igangsettes innen 01.09.07**Kostnad:** 2007 2009 2009 2010

Drift	128.000	97.000	97.000	97.000
--------------	---------	--------	--------	--------

Kommentar: Bevilgningen for 2007 ble vedtatt i kommunestyret desember 2006 for at prosjektet skulle komme i gang. Dette utgjør 20% av behovet og det er søkt om de resterende 80% i støtte fra staten. Det er meningen for senere år å få med flere kommuner i Nordland i finansieringen av de oppførte 20%-ene. Kommunens støtte vil følgelig kunne reduseres etter hvert som flere kommuner blir med på finansieringen. Inntil videre forutsettes bevilgningen dekket av Vefsn kommune.

Beskrivelse av tiltaket:

Tiltaket ble foreslått under omsorgsutvalgets arbeidsseminar "Vold mot kvinner/vold i nære relasjoner" i september 2006 og er senere fulgt opp som enkeltsak til kommunestyrets møte i desember 2006.

Kommunestyret vedtok å bevilge kr.31.500 til investeringer og kr.96.820 som driftsstøtte for 2007. Av vedtaket framkommer videre at bevilgninger for 2008 skulle innarbeides i økonomiplanen.

Nordland er et av to fylker i landet som ikke har etablert et senter mot incest og seksuelle overgrep. Med bakgrunn i dette har 3 frivillige kvinner etablert stiftelse SMISO (Senter Mot Incest og Seksuelle overgrep i Nordland). Stiftelse har som mål å

- støtte incestutsatte/seksuelt misbrukte i deres bearbeiding av seksuelle overgrep slik at de kan skape seg et bedre liv på egne premisser.
- Bekjempe seksuelle overgrep mot barn.

Senteret skal være et tilbud for incestutsatte/seksuelt misbrukte over 18 år – av begge kjønn. Både privatpersoner og offentlig ansatte skal kunne henvende seg til senteret for å få informasjon og veiledning. Senteret skal være et lavterskeltilbud der alle kan henvende seg direkte. Tilbudet skal være gratis og i første omgang tas det sikte på å ha åpent noen dager hver uke med gradvis åpning til hele uken avhengig av bruken av senteret. De ansatte skal ha relevant kompetanse. Senteret skal ikke være en erstatning for offentlige tjenester, men et supplement.

Staten delfinansierer senteret med dekning av 80% av driftskostnaden under forutsetning av at kommuner/fylkeskommunen dekker 20%. Søknad om statstilskott for 2007 er under behandling sentralt. Det er flere kommuner i Nordland som ønsker å bli vertskommune for et slikt senter i Nordland. Det er i februar 2007 usikkerhet om hvilke kommune staten velger å støtte.

SMISO (Vefsn) har søkt alle kommuner i fylket om støtte til den løpende driften. Eventuell støtte fra andre kommuner vil komme til fratrukk fra bevilgningen fra Vefsn (kr.97.000).

Etablering av nettverk mot vold/løpende registrering

Tiltak 3:

Ansvar: Kommunalsjef helse/omsorg

Tidsfrist: Nettverket skal være i drift senest 31.12.07

Kostnad: Tiltaket vil kreve deltakelse fra kommunalt ansatte, men de løpende eventuelle driftskostnader forutsettes dekket av de deltakende driftsenheter.

Beskrivelse av tiltaket:

Tiltaket er todelt:

1. Etablering av et nettverk bestående av representanter fra kommunale helse- og sosialtjenester, fylkeskommunale, statlige og private instanser som i sitt daglige arbeid kan bli kjent med privat utøvelse av vold.
2. Igangsetting av en enkel og lik registrering av vold mot enkeltpersoner i alle de instansene som blir inkludert i nettverket og i tillegg noen fler.

Å arbeide med voldsproblematikk er både komplisert og faglig krevende. Arbeidet krever evne til innlevelse og svært ofte å kunne ”gi av seg selv”. Den enkelte ansattes involvering vil kunne påvirke ens egen psyke. For å kunne yte et godt og vedvarende arbeid med voldsproblematikk er det nødvendig at det for de involverte finnes ordninger (individuell veiledning, gruppeveiledning og/eller kollegaveiledning) som er egnet til å kunne gjennomarbeide de følelser og opplevelser den enkelte ansatte vil kunne sitte igjen med etter møter med voldsutsatte og/eller voldsutøver.

Vold utøves i mange forskjellige miljøer og situasjoner. Det kan være i hjemmet, på skolen, på arbeidsplassen, på et hvilket som helst hjørne – hvor som helst. Der folk ferdes kan det bli utøvd vold. Mange ansatte i både offentlige og private tjenester møter jevnlig denne volden, oftest i møter med den som har vært utsatt for volden. Det kan være leger, omsorgsarbeidere, sosialarbeidere, psykiatrisk personell, politi, tannleger, sykehusansatte, krisesentre, konfliktråd, fysioterapeuter og mange flere. Disse blir kjent med volden fra sine ståsteder og forsøker å yte hjelp ut fra sine funksjoner. Noen henviser videre om en ikke selv kan gjøre det som oppleves som nødvendig, andre har kanskje ikke tilstrekkelig kjennskap til det øvrige lokale hjelpeapparatet til å kunne henvise videre.

De kjenner alle volden fra sine ståsteder, men få – om noen - kjenner voldens art og omfang slik den kan oppleves av et samlet hjelpeapparat. De kjenner ikke til dette omfanget simpelt hen fordi det ikke eksisterer noe samarbeidsfora – nettverk – som har vold som hovedtema. Et slikt nettverk med jevne møter med representanter fra alle i hjelpeapparatet som møter volden, vil kunne bidra til at den volden som utøves blir mer kjent. Og blir den kjent, vil det også bli lettere å behandle den voldsutsatte og til å motvirke at vold gjentar seg. Dessuten vil hjelpeapparatet bli bedre kjent med hverandres muligheter og umuligheter.

Av hensyn til de som utsettes for vold, opprettes et slikt nettverk i kommunen senest 31.12.07. Representanter fra de kommunale helse- og sosialtjenestene vil være selvsikrevne deltakere, men også andre offentlige og private instanser må inviteres til å delta. Skal et slikt nettverk fungere, må den ha et ”sekretariat”. En av kommunens enheter innen helse- og sosialtjenestene bør nyttes til dette for å sikre kontinuitet fra starten.

Samtidig som nettverket etableres, igangsettes også en løpende og enkel registrering av den volden som det samlede hjelpeapparatet og andre offentlige instanser daglig blir kjent med. Tilbakemeldinger fra denne registreringen sendes jevnlig nettverkets sekretariat, som bearbeider opplysningene og sender de videre til deltakerne i nettverket

Et forslag til slikt registreringssystem følger som vedlegg.

Tiltak 4**Årlig "MOT VOLD UKE"**

Ansvar: Rådmannen

Tidsfrist: Oppnevning av prosjektgruppe (planlegging) senest 30.07.07
Iverksetting september 2008

Kostnad:	2007	2008	2009	2010
Drift		25.000	25.000	25.000

Kostnaden for prosjektet vil stort sett dreie seg om bruk av stillingsressurser. Det oppførte beløp er ment til disposisjon for prosjektgruppen (til for eksempel opptrykk av materiell).

Beskrivelse av tiltaket:

Vold kan skje overalt, i alle miljøer og berøre alle aldersgrupper uansett kjønn. Utøvelse av vold har oftest bakgrunn i tillært adferd. Det dreier seg om holdninger. Vold må aldri aksepteres uansett form og konsekvens. I alle miljøer må det tilstrebtes nulltoleranse mot vold.

Kommunen har en sentral rolle i forebyggende arbeid som tar sikte på å motvirke vold. Kommunens ansatte har samlet sett kontakt med de aller fleste som bor i Vefsn uansett alder, miljø og kjønn. Kommunen må følge opp sitt forebyggende ansvar med å gripe et systematisk tak i de holdninger som resulterer i vold. Dette er et arbeid som berører hele kommuneorganisasjonen – både politisk og administrativt nivå. Og det berører en rekke samarbeidsinstanser som for eksempel Helgelandsykehuset (både psykiatrisk og somatisk del), familievernkontor, tannhelsetjenesten, politiet, videregående skoler, konfliktrådet og mange flere.

Vold må settes på kartet – ikke bare som en happening på et møte av og til, men som noe som gjentar seg – vedvarer - i store deler av kommunens tjenester. Og det må skje på en måte som involverer store deler av befolkningen. Det bør årlig tidfestes en "MOT VOLD UKE" hvor oppmerksomheten i store deler av kommunens organisasjon fokuserer på voldsproblematikk. Uken bør fastsettes til september hvert år og må forberedes grundig og over lang tid. I løpet av en "MOT VOLD UKE" kan en rekke tiltak gjennomføres. Eksempler på tiltak kan være:

- biblioteket kan arrangere en eller annen utstilling som fokuserer på vold og på litteratur som tar opp emnet
- barne- og ungdomsskolene kan gjennomføre undervisning/ha oppgaver som fokuserer på barn og ungdoms opplevelser av vold (gjennom TV, PC-spill o.a.) og viktigheten av å løse konflikter på andre måter enn ved voldsbruk
- i servicetorget kan det også være plakater som fokuserer på vold og også være informasjonsmateriell som opplyser om lokale tjenester som kan bistå i forhold til voldsproblematikk
- flyktningtjenesten kan utarbeide eget materiale som fokuserer på voldsproblematikk
- og mye mer. Kun fantasien setter grenser for hva som kan gjøres. Det viktigste er å sette vold på dagsorden.

Innen utgangen av juli 2007 nedsettes det en prosjektgruppe som får til mandat å planlegge og sørge for iverksetting av en årlig "MOT VOLD UKE" i løpet av september 2008.

Forslag til system for registrering av vold.

Hensikten med denne registreringen er å kunne gi nettverket (se tiltak 3) et inntrykk av omfanget av den volden som utøves i lokalsamfunnet. Nettverket vil deretter kunne vurdere hjelpeapparatets egnethet til å kunne motvirke volden, evt. vurdere nye tiltak iverksatt.

Den foreslåtte registreringen må ikke oppfattes som forsøk på noe vitenskapelig innsamling, men er kun en enkel løpende registrering.

Når nettverket er etablert, bør en av de første oppgavene være å gå igjennom dette forslaget til registrering, korrigere det og iverksette et system.

Registreringen bør foregå i følgende kommunale tjenester:

I alle skolene (kommunale og fylkeskom.)	Hos alle leger i kommunen (inkl. legevakt)
Omsorgsdistrikt Nord (i og utenfor inst.)	Omsorgsdistrikt sør (i og utenfor inst.)
Hos alle fysioterapeuter	Helsestasjonen
Psykiatritjenesten	Sosialavdelingen (inkl. utekontakten)

Følgende ikke-kommunale tjenester oppfordres til å bli med:

Helgelandsykehuset, avd. Mosjøen (både psykiatrisk senter og de somatiske avdelingene)	
Tannhelsetjenesten	Politiet
Familievernkontoret	Krisesenteret
Konfliktrådet	De videregående skolene

Skjemaet nedenfor legges ut i alle enhetene og sendes til nettverkets sekretariat ved hver måned slutt. Sekretariatet lager en samlerapport og utsender denne løpende til nettverkets medlemmer.

Voldsutsattes alder	kjønn		Sum
	Mann	Kvinne	
Under 15r			
15-19			
20-29			
30-39			
40-49			
50-59			
60-69			
Over 70			
Sum			

Registreringen skjer ved at det for hvert tilfelle settes en strek i riktig rubrikk, ved hver måneds slutt summeres disse og skjemaet sendes nettverkets sekretariat.